

Nr 1378

Av herr **Ahlmark**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 57, med förslag till lag om otillbörlig marknadsföring, m. m.

En stark betoning av konsumentpolitikens betydelse är en konsekvens av ett liberalt ekonomiskt synsätt. Den måste ta sig flera olika uttryck.

Konsumenternas ställning på marknaden bör stärkas, bl. a. genom lagstiftning. Från vårt håll har vid flera tillfällen understrukits behovet av en utbyggd lagstiftning till konsumenternas skydd. Föreliggande förslag till lag angående otillbörlig marknadsföring, m. m. ligger i linje med de önskemål folkpartiet haft om en konsumentskyddslag. Lagstiftningsbehovet på konsumentområdet är dock inte fyllt i och med detta. Köplagen behöver omarbetas så att större hänsyn tas till konsumenterna, t. ex. i fråga om upprättande av garantiförbindelser. Det vore önskvärt med lagliga möjligheter att beivra olika former av missvisande prisangivelser, t. ex. i samband med realisationer. En lagstiftning om rätt för konsumenten att inom viss tid frånträda köpeavtal som slutits vid dörrförsäljning, s. k. ångervecka, bör snarast genomföras.

Av väsentlig betydelse för konsumenterna är vidare att samhället har möjlighet till kraftfulla ingripanden mot omotiverade konkurrensbegränsningar. Konkurrensförhållandena bör bedömas från konsumentsynpunkt. Det blir då ett samhällsintresse att stimulera användande av konkurrensmedel, t. ex. pris, kvalitet och service, samt att påverka detaljhandelslokaliseringen med hänsyn till olika konsumentkategoriers önskemål och behov.

I motionsparen I: 215 och II: 250 samt I: 235 och II: 272 vid årets riksdag har folkpartiet föreslagit en rad åtgärder för att stärka konsumenternas ställning genom lagstiftning och på annat sätt, t. ex. förbättrad konsumentutbildning, förstärkta resurser för konsumentforskning och upplysning, förstärkt varu- och tjänstedeklaration, utbyggd hemkonsulentorganisation, internationell konsumentpolitisk samverkan och utbyggt samråd i vårt land i konsumentfrågor mellan forskning, producenter och konsumentrepresentanter. Det är beklagligt att statsutskottets majoritet funnit det angeläget att avvisa åtskilliga av dessa förslag.

Konsumentpolitikens huvuduppgift är att stärka konsumentens ställning på marknaden och därvid ta sikte på de konsumtionssvaga grupperna samt vidare att underlätta rationella val mot bakgrund av de behov som konsumenten själv upplever och vill tillfredsställa.

Mot bakgrund av folkpartiets allmänna syn på konsumentpolitiken kan jag i stort sett acceptera föreliggande proposition med förslag till lag om otillbörlig marknadsföring.

Tillämpningen av konsumentskyddslagar och konkurrenslagstiftning i konsumenternas intresse måste samordnas. Målkonflikter kan nämligen förutses. Därför bedömer jag det som angeläget att en instans blir ansvarig för tillämpningen såsom föreslås i propositionens förslag om marknadsrådets funktion. Motiv kunde också finnas att låta en ombudsman svara för bevakningen av både konsumentskydds- och konkurrenslagstiftningen. I propositionen föreslås en uppdelning av dessa uppgifter mellan NO och den nyinrättade befattningen som konsumentombudsman. Trots tveksamhet vill jag inte gå emot förslaget om en funktionsuppdelning mellan NO och KO, eftersom jag förutsätter en nära samverkan mellan dessa bägge instanser.

Rättssäkerhetsfrågorna har inte tillräckligt uppmärksammats i förslaget. Det föreslagna förfarandet inför marknadsrådet uppfyller visserligen enligt min mening rimliga krav på rättssäkerhet. Det är dock av rättssäkerhetsskäl betänkligt att talan inte får föras mot rådets beslut.

Det kan förutses att marknadsrådets beslut i åtskilliga fall kommer att få en mycket stor ekonomisk räckvidd. De beslut som fattas i anledning av den allmänt hållna generalklausulen kommer vidare att ha en avgörande betydelse för utformningen av rättspraxis. Slutligen bygger den föreslagna lagstiftningen på principen om förtroendefull samverkan mellan olika parter i rättstillämpningen.

Av dessa skäl anser jag att det bör ges en möjlighet att föra talan mot rådets beslut såväl i fråga om ärenden enligt konkurrensbegränsningslagen som i ärenden rörande lagen om otillbörlig marknadsföring. Besvär bör kunna anföras, och det bör övervägas om det skall ske i högsta domstolen.

Med hänvisning till det ovan anförda hemställer jag,

att riksdagen i skrivelse till Kungl Maj:t måtte hemställa att 1970 års höstriksdag förelägges förslag till sådan ändring av den föreslagna lagen om otillbörlig marknadsföring att möjligheter ges att anföra besvär mot marknadsrådets beslut.

Stockholm den 21 april 1970

Per Ahlmark (fp)